

## NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden f 6.00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG. 19 MEI.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Mei.

De beraadslagingen over de armenwet gaan langzaam en moeijelijk voort. Te oordeelen naar de verslagen, welke ons daarvan geworden, onderscheiden zij zich noch door zinnige beknoptheid, noch door duidelijke in het licht stelling der besprokene punten. 't Is alsof eenige Kamerleden vreezen klaren wijn te schenken en alsof zij er niet op gesteld zijn te goed door hunne medeleden begrepen te worden. Wij begrijpen hunne schuchterheid. Wanneer al hunne wenschen verwezenlijkt werden, dan kon het gevolg daarvan zijn de losbarsting van een allervernielendsten storm.

Tot het Tweede Hoofdstuk der wet is de Kamer gisteren gevorderd. Al de artikelen, waaruit het Eerste Hoofdstuk bestaat, zijn aangenomen, terwijl de vele voorgestelde amendementen achtervolgens verworpen werden. Over het Tweede Hoofdstuk: *Van de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand* wordt de discussie heden voortgezet; wij deelen daaruit morgen het meest belangrijke mede. Inmiddels gaan wij voort met het meldenswaardige uit de geregisterde gehoudene discussie te refereeren.

He art. waarover toen voornamelijk gehandeld werd, is art. 10. Dat artikel bepaalt, dat de besturen van alle instellingen van weldadigheid jaarlijks, binnen den daarvoor door den minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen termijn en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag, bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave doen van het getal door hen ondersteunden of verpleegden; van het beloop hunner uitgaven voor beheer en voor onderstand van allerlei aard, en van dat hunner inkomsten door kollekten, inschrijvingen of andere vrijwillige bijdragen en subsidien; en dat de besturen der burgerlijke en gemengde instellingen daarenboven doen alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht.

Op dat artikel werden de volgende amendementen voorgesteld:

door den heer van Deinsen, om weg te laten de woorden: *de besturen van alle instellingen van weldadigheid*, en in de plaats te stellen: *De besturen der instellingen van weldadigheid*, onder art. 2, litt. a en d, vermeld, alsmede de zoodanige andere, die ondersteuning van wege der burgerlijke overheid genieten, doen jaarlijks, enz. door den heer van Heiden Reinestein, om het artikel aldus te lezen: *De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks binnen den daarvoor door den minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen termijn en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag, bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hen ondersteunden of verpleegden en van het beloop hunner uitgaven voor onderstanden van allerlei aard.*

„De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht;” en

door den heer van Akerlaken, om te laten wegvallen de woorden: *en in den door dezen voor te schrijven vorm.*”

In deze orde kwamen de amendementen achtervolgens in beraadslaging.

De heeren van Deinsen, van Heiden Reinestein en van Akerlaken lichtten hunne amendementen toe, waarvan dat van den heer van Deinsen de verste strekking heeft.

De eerste plaats kwam de heer Groen tegen het art. Bestreden werd het echter slechts ter loops door hem. Uitnemendheid vexatoir noemde hij het artikel en op zichzelf achtte hij het verwerpelijk. Wij behoeven niet te herinneren, dat wij over de verplichting tot jaarlijksche opgaven, door den Staat aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid opgelegd, niet gunstiger denken. Welke wijljk ware het echter geweest, dat de heer Groen zijn aangekondigde stelling toegelicht had, liever dan haar tot een uitgangspunt te nemen voor wij weten nauwelijks, welke schermutseling tegen den heer Thorbecke en diens wetswoordragten, die hier volstrekt niet te pas kwamen, slechts schaden kon aan de juiste beoordeeling van het eigenlijk punt in kwestie, dat dan ook geheel op den achtergrond en uit het oog geraakte,

bij het geredeneer, waarmede de heer Groen, straffeloos, tot de algemeene discussien terugkeerde. Dat de heer Thorbecke op den onverwachten aanval — de „vrienden” schijnen niet anders dan bij verrassing te werk te willen gaan — het stilzwijgen niet kon bewaren, spreekt van zelf. Wilt echter het ook door hem, in antwoord op de beschuldigingen van den heer Groen, in 't midden gebrachte, slechts een incidenteele quaestie en niet het aan de orde zijnde art. raakte, zoo meenen wij ook zijn betoog onbesproken te mogen laten. Verdiend was intusschen de les, door den heer van Goltstein aan den heer Groen gegeven, dat het „geheel doelloos en niet van pas” was, thans over vroegere onderwerpen te spreken. Wenschen wij, dat bij den verderen loop der beraadslagingen de heer Groen blijke daar partij van getrokken te hebben, door zich van ongepaste zijpsprongen te onthouden.

Met den heer Slicher van Domburg keerde de discussie weer terug tot haar eigenlijk terrein; hij keurt het art. goed. Op welke gronden — hij schijnt in gebreke te zijn gebleven daar iets van te verraden.

Na hem neemt de minister van Binnenlandsche Zaken het woord ter verdediging van het artikel. Aardig is het op te merken, welke bescheidenheid de minister thans tegenover de kerkelijke en bijzondere liefdadigheidsinstellingen aan den dag legt, en ten andere welk volstrekt stilzwijgen thans bewaard wordt omtrent het algemeen politieregt, waaraan onlangs het regt om opgaven te vragen ontleend werd. Van dat regt heden geen enkel woord meer; doch heden weer daarentegen art. 195 der Grondwet vooruitgezet, als de grond, waarop art. 10 der armenwet berust. Hoe dat art. daarvan te ontleenen is, de minister laat dat in het midden, gelijk hij het, na een paar dagen geleden, onvermeld liet, waarom hij toen dat regt, volstrekt niet op de Grondwet, maar op „het algemeene politieregt” grondde. Genoeg zij het te vernemen, dat heden dat „algemeene politieregt” losgelaten is geworden en dat het heden weer als meer afdoende beschouwd wordt zich voor art. 10 op de Grondwet te beroepen. 't Is gemakkelijk, zich op zoodanige wijze altijd uit de moeijelijkheid te kunnen redden! Desniettemin, wij herhalen het, blijft het nog maar altijd in het duister, met welk regt de minister de Grondwet interpreteert in dien zin, dat hij zelfstandige en onafhankelijke lichamen als kerkelijke en bijzondere liefdadigheidsinstellingen zijn, zal mogen dwingen tot het doen van mededeelingen, terwijl de Grondwet alleen spreekt van de verrigtingen der Regering aangaande het armbestuur. Is het een onbescheiden verlangen, het verlangen van toch eens te vernemen, of de kerkgenootschappen door de Regering in waarheid van den Staat onafhankelijk geacht worden, dan of zij meent het regt te hebben ze, ondanks de letter der Grondwet, te mogen dwingen? Op de beantwoording van die vraag kwam het ook weder bij de discussie over art. 10 vooral aan: door niemand is die vraag ook zelfs maar in de verte aangeroerd geworden.

Nadat vervolgens de heeren van Deinsen, van Heiden Reinestein, van Akerlaken, Groen en Hugenholtz — de laatste ter bestrijding van het artikel, van welks toepassing hij de grootste verwarringen, procedures, enz. te gemoet ziet — het woord hadden gevoerd en de heer van Akerlaken daarbij zijn amendement had teruggenomen, werden de amendementen van de heeren van Deinsen en van Heiden in stemming gebragt.

Dat van den heer van Deinsen werd verworpen met 47 tegen 17 stemmen, en dat van den heer van Heiden Reinestein met 37 tegen 27 stemmen, terwijl art. 10 aangenomen werd met 35 tegen 29 stemmen. Voor de heeren: Dirks, Reinders, Zijlker, Bosscha, Westerhoff, van Bosse, Taets van Amerongen, Boeijs, van Akerlaken, Vening, ten Cate, Graaf Schimmelpenninck, Hoekwater, van der Veen, van Goltstein, Stolte, de Brauw, Storm van 's Gravesande, Strens, Rochussen, de Kempnaer, Sander, Slicher, de Man, Thorbecke, Oosting, van Franck, Gevers, van Eck, van Rappard, Heemskerk, Wintgens, Schimmelpenninck van der Oye, de Lom de Berg en de Voorzitter. Tegen de heeren: van Lijnden, Sloet, Luyben, Hugenholtz, van Asch van Wijck, Jespers, Bots, van Forest, Beens, van der Brugghen, van der

Poel, Hengst, van Reede, Engelen, Groen van Prinsterer, van Nispen, de Poorter, Donker, van Deinsen, Meussen, van Lennep, van der Heyde, Hoffman, Demmer, van Hoëvell, Storm, Elout, van Heiden Reinestein en Mackay.

Art. 11 wordt verder zonder discussie met 35 tegen 29 stemmen aangenomen.

Art. 12. Het amendement, door den heer van Deinsen voorgesteld, vervalt, doordien zijn amendement op art. 10 niet is aangenomen.

De heeren van Asch van Wijck, Hugenholtz en Mackay vragen eenige ophelderingen omtrent den zin van sommige bewoordingen van het artikel, welke door den minister worden gegeven, waarna het artikel met 45 tegen 19 stemmen wordt aangenomen, zoodat nu door de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid opgave zal moeten geschieden, des gevraagd, van de namen der personen, die als bekende armen (??) door haar ondersteund worden! Helaas!

Op art. 13 had de heer Storm van 's Gravesande een amendement voorgesteld. Het art. geldt het houden van openbare inzamelingen van gelden ten behoeve van armen bij wege van kollekten. De heer Storm wenschte dat ook de kollekten aan de huizen van geloofsgenooten door het gemeentebestuur geautoriseerd zouden moeten worden. Het voor en tegen wordt flauwtjes besproken, waarna het amendement verworpen wordt met 50 tegen 8 stemmen, wordende vervolgens het art.-zelf zonder stemming aangenomen.

Over het vervolg der beraadslagingen morgen nader.

De *Emancipation* van Brussel gaf in zijn Nummer van Dinsdag een overzicht van den politieken toestand van Europa. Wij lezen daar o. a. het volgende:

„Men twijfelt of het kabinet van 's Gravenhage geneigd is om de volkomen neutraliteit te bewaren, die het kabinet van Brussel zich heeft opgelegd. Te Parijs en te Londen heeft men met ongenoege opgemerkt, dat het garnizoen en de artillerie van Maastricht zijn verminderd, op hetzelfde oogenblik, dat de Kamers eene aanzienlijke verhooging van de begroting van oorlog hadden goedgekeurd. Maastricht is te zeer in de buurt van Aken gelegen, dan dat de vesting niet in goeden staat van verdediging behoorde te worden gebragt.”

Twee woorden omtrent dit schrijven van de *Emancipation*. Zij verzekert dat men twijfelt omtrent de neutraliteit van Nederland. Op welken grond? Het wordt niet gezegd. Als daarvoor geene andere reden bestaat dan de vermindering van het garnizoen van Maastricht, dan is de twijfel geheel uit de lucht gegrepen. Dit voor zoo verre zulks de *Emancipation* betreft.

Wat nu hen aangaat, die de ontmanteling van Maastricht begeeren, wij hebben hen vroeger gewaarschuwd, dat zij voor geene openbare behandeling vatbaar is; omdat Maastricht de sleutel is van een der voornaamste militaire positiën tusschen Frankrijk en Pruisen. Wil Maastricht ontmanteld worden, het kan niet anders geschieden dan in stilte, langzamerhand en ongemerkt. Men ziet nu reeds uit het schrijven van de *Emancipation*, hoe 't door Franschen en Engelschen wordt opgenomen, dat ons gouvernement Maastricht in garnizoen en voorraad van artillerie heeft verminderd.

De Regering heeft thans geantwoord op het verslag der Kamer, betreffende het wetsontwerp op de uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken. Dien ten gevolge heeft zij een geheel nieuw ontwerp van wet ingediend van den volgende inhoud:

Art. 1. Ter kennisneming der kantonregters worden in eersten aanleg gebragt en in zoo verre aan de regtsmagt der arrondissements-regtbanken onttrokken: a. de enkele diefstallen en de pogingen daartoe, opgenomen in art. 18 der wet van 1854 (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 47); b. de overtredingen der wet op de jagt en visscherij van den 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 47); c. de overtredingen strafbaar gesteld in art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 12); d. de overtredingen der verordeningen op den voet van art. 5 derzelfde wet vastgesteld.

Art. 2. Art. 88, 2de lid van het Wetboek van Straf-

vordering is op de diefstallen, bedoeld in art. 1 lit. a dezer wet, niet toepasselijk.

Art. 3. Op het regtsgeeding ter zake der misdrijven, in deze wet bedoeld, is de VIIde Titel van het Wetboek van Strafvordering toepasselijk. Art. 253 n°. 1 van dat Wetboek wordt echter voor deze misdrijven in dien zin gewijzigd, dat de gedaagde zich bij de vervolging wegens diefstal niet door eenen gemagtigde kan doen vertegenwoordigen, maar in persoon moet verschijnen.

Art. 4. Het hooger beroep van de vonnissen der kantonregters, krachtens art. 1 dezer wet geslagen, wordt gebragt voor de arrondissements-regtbank, waaronder zij behooren.

Art. 5. De wet van 28 Junij 1851 (Staatsbl. n° 68), is niet van toepassing bij veroordeeling tot gevangenisstraf ter zake der misdrijven, in deze wet ter kennisneming der kantonregters gebragt.

Art. 6. De misdrijven, door deze wet ter kennisneming der kantonregters gebragt, verliezen hun kenmerk van wanbedrijf niet.

Art. 233 van het Wetboek van Strafvordering geldt echter ook, wanneer eene regtbank bevindt, dat het feit een der misdrijven daargestelt, welke krachtens deze wet ter kennisneming der kantonregters staan.

Art. 7. Deze wet treedt in werking met den 1 Sept. 1854. Zij is van toepassing ook ten aanzien der misdrijven vóór haar in werking treden gepleegd. De misdrijven, in deze wet bedoeld, ter zake waarvan vóór den 1 Sept. 1854 voor eene arrondissements-regtbank mogt zijn gedagvaard, worden aldaar, doch slechts in eersten aanleg, beregt.

Taasten en bevelen, enz.

Op de memorie van Beantwoording komen wij later terug.

Het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1854, strekt, om het totale cijfer, van dat hoofdstuk te vermeerderen met eene som van f155,200. De oorzaak dezer verhooging wordt toegeschreven aan de volgende redenen:

a. de duurte der levensmiddelen voor de gevangenen, welke reeds in het tweede half jaar 1853 een aanvang heeft genomen;

b. de vermeerdering der voeding van de mannelijke veroordeelden voor langdurigen tijd opgesloten;

c. de vermeerdering der bevolking van de gevangenis in de laatste maanden van het jaar 1853.

In genoemd bedrag is tevens begrepen de som van f7600 voor den wederen opbouw van eene cellulaire gevangenis te Utrecht, en f14,000 tot oprigting van een afzonderlijk huis van verbetering en opvoedingsgesticht voor jeugdige misdadigers.

De Regering heeft in het wetsontwerp, houdende veranderingen in de bestraffing van misdrijven, de volgende nadere wijzigingen gebragt:

Achter art. 17 van het gewijzigd ontwerp wordt gevoegd het volgend nieuw

Art. 18.

»Met gevangenisstraf van zes dagen tot eene maand en geldboete van acht tot vijf en zeventig gulden worden gestraft:

»de enkele diefstallen, vallende onder art. 401 van het Wetboek van Strafrecht, van:

»mestspecien;

»zoden, plaggen, heide en helm;

»te veld staand gras en veldvruchten;

»groen of ander hout, gehakt of niet gehakt;

»riet, biezen, gesneden of niet gesneden;

»gevallene bladeren, mos, denknoppen en eikels,

»mits deze enkele diefstallen zijn gepleegd noch met behulp van vaartuigen, noch met behulp van trek- of lastdieren, noch in vereeniging van meer dan vier personen.

»De poging tot de in dit artikel opgenomene diefstallen blijft even als de daad strafbaar, behoudens de slotbepaling van het voorgaand artikel.

Art. 18 wordt: »art. 19» en zoo vervolgens.

Het art. 18 (oud), aangehaald in de artt. 11 en 15 des ontwerps, wordt in die twee artikelen: »art. 19.»

Art. 19 (18 oud), 2de lid, alwaar: 16 en 17 dezer wet, wordt veranderd in: »16, 17 en 18 dezer wet.»

In art. 20 (18 oud), vallen weg de woorden:

»met den dag, waarop de veroordeelde de hem tevens opgelegde gevangenisstraf zal hebben ondergaan, of, wanneer hij slechts tot geldboete is verwezen.

Art. 22 (21 oud), wordt veranderd als volgt:

»Art. 22.

»De bij artt. 205, 206 en 207 van de algemeene wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad n° 38) bedoelde straf van tentoonstelling op een schavot, wordt afgeschaft.

»De misdrijven in die artikelen omschreven verliezen in elk geval het karakter van misdaad, en vervalt alzoo in het 1ste lid van art. 247 dierzelfde wet.

»De in genoemde wet bedreigde straffen blijven overigens in haar geheel.

Art. 24 (23 oud). Het aangehaalde art. 21 wordt: »art. 22.»

Z. M. heeft benoemd: tot burgem. van Loenen en Loenersloot J. P. C. baron van Reede tot Ter Aa; van Groesbeek A. E. A. baron van Goltstein; van Wehl H. baron van Lamsweerde; van Herwen en Aerdt W. F. d'Harvaat; en van Pannerden J. Terwindt Az.; de beide laatsten ter vervanging van A. Robbers, ontslagen; alsmede tot offic. bij de arr. regtb. te Roermond Mr. A. J. T. H. van den Bergh, en tot subst. offic. aldaar Mr. J. H. C. Cazius; bij het 5e reg. inf. tot 1e luit. H. J. L. van der Poel, 6e reg. tot maj. J. C. Bross; 2e reg. tot kapt. 3e kl. M. van Gerve; tot apoth. 1e kl. J. van Rijn van Alkemade.

Van de Kaap de Goede Hoop wordt aan het Handelsblad geschreven:

»Groot zijn de veranderingen, welke de kolonie ondergaat in het staatkundige, in het kerkelijke en in het huishoudelijke.

»Wat het staatkundige betreft, staat onze kolonie, waarvan de kusten ten N.-Westen tot aan den mond van de Oranje-rivier en ten N. O. tot aan den mond van de Buffale-rivier reiken, op het punt, onder het wetgevend bestuur van eene volksregering gesteld te worden, waarvan het hoogerhuis reeds is benoemd, ofschoon de naamlijsten van leden nog niet officieel bekend zijn.

»Wat het kerkelijke aanbelangt, nadat de hooge magten in het besturen der Nederduitsche Gereformeerde Kerk alle deelneming van het wereldsche gezag in hunne werkzaamheden van zich hebben afgeschud en zich dus moedwillig hebben beroofd van die protektie, welke het gouvernement, zonder zich meer dan noodig was in kerkelijke bemoeijingen in te laten, aan deze kerk als de oudste in de kolonie, waarvan de leden nog in aantal al de overige overtreffen, aanhoudend heeft verleend; nadat zij te weeg gebragt hebben, dat de kerkorde van D<sup>o</sup>. Mist is in het vuur geworpen, en alles aangewend hebben, om de Kaapsche jeugd, bestemd, om het leeraarsambt alhier te bekleeden, van de besmetting van het in Nederland de overhand genomen hebbende, door hen vermeend wange-loof te bevrijden, door dezelve te verbinden aan het alhier genoten wordend onderwijs, in een voor dezelve op te rigten seminarium, doch waarin zij (immers voor als nog) niet zijn geslaagd; nadat zij door vinnig schrijven een aantal van de ledematen onzer kerk van zich hebben vervreemd en den weg hebben helpen banen tot den overgang tot het Episkopale geloof, dat reeds zeer vele proselyten maakt, en door Engelsch kapitaal gesteund, kerken en scholen bouwt, dat reeds door onze koningin gehuldigd is, ik zou haast zeggen, als de heerschende kerk van de kolonie (men leze de letters-patent van den 18. December 1853); nadat eenige der reeds benoemde leden van het Kaapsche parlement hunne intentie hebben aan den dag gelegd, om het systema voor te staan, dat ieder kerkgenootschap door deszelfs eigen ledematen onderhouden en bezoldigd worden moet, zonder het gouvernement daarmede te belasten; nadat het te laat is, om alles, wat verkeerd is uitgevallen, wederom te herstellen, — na dit alles begint men, geloof ik wel, berouw te gevoelen. Wij zullen zien wat er van wordt.

»De huishoudelijke zaken der kolonie staan op een vrij goeden voet. Wij zijn te vreden met onzen gouverneur en luit.-gouverneur en houden ons overtuigd, dat de door hen genomen wordende maatregelen strekken tot bevordering van het belang van de kolonie; onze brotten van bestaan houden niet op geregeld te vloeijen: slechts de grootste rijkdom die een land bezitten kan, daarvan zijn wij verstoken. Maar wij leven immers aan de Kaap de Goede Hoop! Hebben wij gebrek aan menschen, wij hoopen dat de reeds ontgonnen kopermijnen in het westelijk gedeelte der kolonie, waaraan men zich met reden veel belooft, en waarin men zegt reeds goud en zilver ontdekt te hebben, vele menschen herwaarts uitlokken zullen.

»Gisteren werd mij verzekerd, dat binnen het territorium van de Transvaalsche republiek een klompje (a nugget) goud gevonden was; doch de bijzonderheden zijn mij niet bekend. Wat, zegt gij misschien, de Transvaalsche republiek? Ja, zij is gesticht door de nakomelingen meestal van de Nederlandsche ingezetenen der kolonie, die van hier geëmigreerd zijn en hunne toevlugt naar het land der wilden hebben genomen, en nu door Groot-Brittanje erkend worden eene vrije republiek te zijn. Zij is gelegen aan de overzijde van de Vaal-rivier, meer noordelijk en landwaarts in dan Port Natal, welk laatste als eene dependentie der kolonie onder het bestuur van een luit.-gouverneur gesteld geworden is.

»Eene andere republiek in embryo, die zich op gelijke wijze heeft gevormd, doch thans nog leeft onder het Britsch bestuur, waaronder het zeer gaarne blijven wil, ligt aan de overzijde der Oranjerivier, ten westen van het Kafferland. Terwijl ik dezen schrijf, bevindt zich aldaar een uit Engeland expresselijk derwaarts gezonden kommissaris, om met de bewoners van dat land over hunne emancipatie te handelen.

»Ik hoorde gisteren, dat het nieuw gevonden goud in de Transvaalsche republiek te huis behoort, doch de Comant, die leden brengt het te huis in de republiek in embryo, en nu begin ik te aanzelen, om geloof te hechten aan hetgeen misschien bevonden worden zal eene uitvinding te zijn van het vernuft der bewoners van die streken, om den Britschen kommissaris in het

naauw te brengen; doch deze zal waarschijnlijk wel zijne instructien hebben, waarop hij veilig kan te werk gaan.

»De Kaffers van Tambokées gestroosten zich, zoo lang het duurt, het gemis van een goed gedeelte van hun voormalig land, hetwelk met uitzondering van het Anatolisch gebergte, alwaar provisioneel eene militaire bezetting zal verblijven, aan Kaapsche en Europeesche kolonisten uitgegeven worden zal. Er bestaat een werk van mrs. Ward, *Five years in Cafferland*, II Deelen, Londen, 1848. waarin men eene kaart vindt van het toenmalige Kafferland tot aan de Key-rivier; doch die is ontoereikend om te oordeelen over den tegenwoordigen staat der zaken en over de nieuwe organisatie, die het werk is van onzen tegenwoordigen gouverneur. Daartoe en tot het houden van een overzigt over de plaatselijke aangelegenheid van dit geheele land, voor zoo verre het tot nu toe is bekend geworden, wordt eene nieuwe kaart vereischt, die ik wel wensch, dat eerstdaags voor den dag gebragt zal worden.

Een der meest geachte en aanzienlijke ingezetenen van Limburg, J. B. F. graaf de Marchant d'Ansembourg, overleed den 14den dezer des avonds, in den ouderdom van 72 jaren op zijn kasteel Amstenrade. Hij was een man, die zoowel naar hart als naar den geest de schoonste gaven bezat.

De minister van Finantien, gelet hebbende op de missives van een der heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, enz. betreffende de vraag, over de juiste beteekenis van het woord *overmaat*, in art. 3 § 2 der wet op de bieren en azijnen, van den 2den Augustus 1822 (Staatsblad N° 32); in aanmerking nemende, dat door sommigen aan het woord *overmaat*, in gezegd artikel, de uitlegging wordt gegeven, als zou daarmede zijn bedoeld het bevinden van meer meel bij eenen brouwer, dan met inbegrip van 2/3 gedeelten van de netto ruimte der gebruikte roerkuip of roerkuipen, door het getal aangiften vermeerderd, met biljetten kan worden gedeekt; met andere woorden, dat de bevonden wordende voorraad meel, vermeerderd met het gezegd 2/3 der ruimte van de gebruikte roerkuip of kuipen, eene overmaat aanwijst op de hoeveelheid, die, volgens de voorhanden biljetten, aanwezig kan zijn; overwegende, dat, hoezeer de woorden van gezegd wets-artikel wel eenige aanleiding tot de evenvermelde opvatting geven, de juistheid daarvan nogtans dadelijk in het oog valt, zoowel wanneer men de wet op de bieren en azijnen in verband beschouwt met de voorschriften omtrent de bierbrouwers, in de wetten op het gemaal voorkomende, als wanneer men let op het doel, dat de wetgever zich bij genoemd art. 3 der wet op de bieren en azijnen heeft voorgesteld; overwegende toch, dat bij de, gelijktijdig met de wet op de bieren en azijnen, ingevoerde wet op het gemaal, van den 21sten Augustus 1822 (Staatsblad N° 36), in art. 29 is voorzien, dat de overmaat van meel, die bij de fabricatie van bier, door middel van het ingeslagen meel, en het tegen-gaan van een grooter gebruik van meel dan 2/3 der roerkuip bevatten kan, heeft bij resolutie van 8 Mei jl., N° 113, goedgevonden, den heer directeur te kennen te geven, dat door het woord *overmaat*, in art. 3, § 2 der wet op de bieren en azijnen, van den 2den Augustus 1822, niet anders is te verstaan, dan overmaat in verbruik, en alzo *ondermaat* in magazijn, en dat derhalve, wanneer een brouwer heeft ingeslagen b. v. 600 mudlen meel, en het wettig gebruik 120 der roerkuip) is 400 mud, terwijl bij pelling slechts 120 mud bevonden wordt, 120 mud, hij, ten zake van *overmaat* in magazijn of overmaat in gebruik van 480 mud, strafbaar is met eene boete van f3 per mud.

's GRAVENHAGE, 17 Mei. De *Nieuwsbode* meldt, dat het de heer H. M. Rookmaker, 2e luitenant bij het 2de regiment dragonders is geweest, die zich in het hollen der paarden van het ruitje, waarin de Koning gezeten was, zoo moedig onderscheidde. Het heeft Z. M. bejaard genoodigd heer Rookmaker met een prachtige sabel te gereeren.

— In de gisteren avond gehouden vergadering der kies-vereeniging *Nederland en Oranje*, is tot kandidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de plaats van den heer J. C. Nijck, onlangs overleden, gekozen de heer Mr. J. W. Geiken, advocaat-generaal bij het provinciaal gerechtshof in Zuidholland.

De kiezers-vereeniging *Sendragt* zal aanstaanden Don-derdag, avond, en de vereeniging *Nederland Vrijdag* avond, eene algemeene vergadering houden. De algemeene vergaderingen dezer drie vereenigingen hebben plaats in de afschaffings-zaal van Heerebrand, in de Eerste Wa-genstraat.

— Maandag jl. is een Engelsche visser voor Sche-veningen geankerd, waarvan het grootste gedeelte van de bemanning met de sloep aan wal is gekomen. Een paar uren in de stad op de kermis vertoefde en zich aan den Hollandschen jenever goed gedaan hebbende, vertoefde zij met de boot, alles behalve nuchteren en meer dan vrolijk het strand. Naauwelijks van wal getrokken, sloeg de sloep om en moesten de visschers tegen hun zin van



dit jaar het eerste zeepad gebruiken, waardoor zij in hunne opgewondenheid wat getemperd werden. (N. Bode)

— Z. M. de Koning heeft heden middag in een bijzonder gehoor ontvangen, Z. Exc. de baron von Steinberg, die aan H. D. zijne geloofsbrieven als minister resident van Z. M. de Koning van Hannover bij het Nederl. Hof heeft overhandigd. Z. Exc. had tot dusverre de betrekking van zaakgelastigde bij dit Hof vervuld.

— Men ziet de antwoorden der Regering te gemoet op de bedenkingen in de afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gemaakt, ten aanzien van het ontwerp van wet, strekkende tot uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken, welke antwoorden naar men verneemt van een gewijzigd wets-ontwerp verzeld gaan.

## STATEN-GENERAAL.

### TWEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 17 Mei.

In deze zitting is door de Kommissie van Rapporteurs voor het in overweging nemen van het voorstel van den heer Groen van Prinsterer daaromtrent het eindverslag uitgebragt.

De Kamer heeft bepaald dat de vraag omtrent het in overweging nemen van dat voorstel zal behandeld worden den tweeden dag na den afloop der beraadslagingen over de aan de orde gestelde werkzaamheden.

Nadat de Kommissie voor de Verzoekschriften omtrent eenige adressen betrekkelijk het wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur verslagen had uitgebragt, met welker konklusie, strekkende om die stukken ter griffie te deponeren, de Kamer zich vereenigde, zijn de beraadslagingen voortgezet over de derde afdeeling van het eerste hoofdstuk van dat wetsvoorstel, luidende:

„Bepalingen betreffende het bestuur van burgerlijke en gemengde instellingen.”

De heer Blaupot ten Cate heeft voorgesteld om dien titel aldus te lezen: „Bepalingen betreffende het bestuur van burgerlijke en gemengde instellingen, alsmede van de instellingen die onderstand ontvangen van wege de burgerlijke overheid,” welk amendement na eene lange beraadslaging met 35 tegen 25 stemmen verworpen is.

De heer Sleswijk Vening stelde voor om de derde afdeeling te doen aanvangen met een nieuw artikel 14 van den navolgenden inhoud:

„De bestuurders der gemeente-instellingen onder lit. a en der instellingen onder lit. d van art. 2 vermeld, maken op en houden bij een naaukeurigen staat van al hare goederen baten, schulden en lasten, geene uitgezonderd.

„Afschrift van dien staat wordt binnen eene maand na het in werking komen dezer wet aan Gedeputeerde Staten gezonden.

„Van de voorgevallene veranderingen wordt om de twee jaren, binne de drie eerste maanden van het volgende, mededeeling gedaan.”

Dit nieuw artikel werd met 32 tegen 28 stemmen verworpen.

Art. 14 van het wetsontwerp is zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, nadat het van regeringswege eene wijziging had ondergaan op eene aanmerking van den heer Schuurbeke Boeije, namelijk dat uit de 3de alinea, luidende:

„De bestuurders, die dit hebben verzuimd (verzekering tegen brandschade) zijn uit eigen middelen hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk enz.: de woorden uit eigen middelen zijn weggevallen.

Dezelfde woorden uit eigen middelen, voorkomende in art. 15, zesde alinea zijn door den minister van Binnenlandsche Zaken uit het artikel geligt, waarna dit zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd is, gelijk ook de artikelen 16, 17, 18 en 19, waarover niemand het woord heeft gevoerd.

Daarop is de beraadslaging begonnen over hoofdstuk II: „Van de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand”, die morgen voortgezet zullen worden.

Men leest in de tweede editie van het *Handelsblad*: NYBORG (in de groote Belt), 17 Mei. De Fransche vloot is nog niet hier aangekomen, maar werd heden ochtend bij Refsnas, aan den mond der Belt gezien.

KONSTANTINOPEL, 8 Mei. Bij een door den Sultan genomen besluit is de groot-vizier in zijne functien bevestigd. Muslum-Bey is benoemd tot minister van koophandel en Mehmet Pacha tot minister van politie. Namik-Pacha gaat als gezant naar Parijs.

De verwachte Fransche hulptroepen zijn nog niet aangekomen.

ATHENE, 12 Mei. Door de vertegenwoordigers der Westersche mogendheden is eene nieuwe krachtige nota aan de regering van Koning Otto gerigt, betrekking hebbende op de gedragslijn van die regering bij den Griekschen opstand.

PETERSBURG, 12 Mei. Zoo even is een manifest des Keizers verschenen, waarbij eene buitengewone ligting voor de land- en zeemagt binnen 4 weken wordt bevolen.

Tot den 3den Mei kruisten 27 schepen der geallieerde vloeten voor Sebastopol.

## BIJENLANDSCHE BERIGTEN.

PARIS, 17 Mei. De algemeene toestand blijft steeds dezelfde. Men blijft steeds het oog gevestigd houden op Pruisen, en men maakt zich diets dat deze mogendheid, in weerwil van hare dwalen zich niet ongenegen betoont voor eene aansluiting met de Westersche mogendheden.

— Men wil dat door het Fransche en Engelsche gouvernement aanzoek is gedaan bij de kabinetten van Madrid, Lissabon en Turin tot toetreding van het verbond

met Turkije. zelfs zou men aan gezegde gouvernementen een contingent van 50,000 man hebben gevraagd voor het Oostersche leger.

— De Russische konsul te Galatz heeft, ingevolge een order van prins Paskewitsch, de volgende bepalingen openbaar gemaakt: Dat op alle schepen onder Britsche of Fransche vlag beslag wordt gelegd; dat alle neutrale schepen, met granen of ballast geladen, binnen acht dagen naar de Zwarte Zee behooren te vertrekken; hetzelfde is almede van toepassing op de Grieksche schepen; dat na het verstrijken van dien termijn, alle schepen van bevriende natien die den Donau beveren, om hunne eigene veiligheid zich naar eene bepaalde plaats bij Ibraila zullen moeten begeven.

— Volgens de jongste, door den *Moniteur* uit den Epirus medegedeelde berigten, was er de stand van zaken, met betrekking tot den opstand, zeer voldoende. De partij der insurrectie verliest met elken dag terrein, zoodanig zelfs, dat reeds de meeste dorpen der provincie Provesa, zich aan den keizerlijken gouverneur onderworpen hebben.

— Bij kon. dekreet is aan de heeren Gebrs. Zangronis & Cie., te Havana, magtiging verleend tot het oprigten eener geregelde dienst, door middel van acht stoompaketten, tusschen Havana, Havre en Liverpool of nog drie andere punten in Frankrijk en Engeland, waartomtrent nader kan overeen gekomen worden. Van regeringswege zijn aan deze onderneming onderscheidene niet onbelangrijke prerogativen toegekend. De concessie duurt voorloopig vijf jaren, in te gaan vijftien maanden na de dagteekening (7 Mei) van het dekreet.

MADRID, 11 Mei. De heffing der belastingen geschiedt steeds met groote regelmatigheid; met elke maand verbetert daardoor de finantie toestand des lands.

— De weduwe van Lodewijk Philips zal morgen, met het stoomschip *D. Francisco de Assis*, van Cadix naar Engeland vertrekken.

— De *Gaceta* behelst heden een dekreet waarbij de koningin den infant Don Enriquez weder in het volle bezit zijner titels en regten stelt.

## ENGELAND.

LONDEN, 17 Mei. Het ontwerp van wet op het onderwijs, waarmede Schotland bedreigd werd, en 'twek de Katholieken de voordeelen zou hebben doen verliezen, welke zij van het thans in werking zijnde systeem plukken, is door het Huis der Gemeente verworpen. Onderscheidene petitien waren tegen dezen maatregel ingekomen, welke, in weerwil der pogingen van het gouvernement, is afgestemd. Men is dus niet zeer gelukkig in zijne reeds dikwerf herhaalde pogingen, om het onderwijs onder beheer van den Staat te brengen.

— Men schrijft uit New-York, dd. 23 April: „Rusland schijnt in Amerika evenmin als in Europa zeer gelukkig te zijn in het vinden van bondgenooten. De aanbiedingen door zijne agenten aan partikulieren gedaan, ten einde dezen tot het wapenen van kaperschepen over te halen, zijn op niets uitgelopen ten gevolge van het vaste voornemen van het centraal-gouvernement en der Staten om de wetgeving te doen gelden, die dergelijke aanwervingen voor rekening van vreemden verbiedt. Men spreekt in dit oogenblik van de zending waarmede de graaf van Medem bij het kabinet van Washington is belast en wel onder den naam van buitengewoon gezant. Men beweert dat hij komt om te onderhandelen nopens den finalen afstand van de Russische bezittingen in Noord-Amerika. Maar de bestaande tegenstrijdigheid der maatschappelijke beginselen tusschen Rusland en de Vereenigde Staten, de natuurlijke sympathie der bevolkingen van de Unie voor de door de groote Europeesche mogendheden gevolgde politiek, namelijk in het welbegrepen belang der beschaving van het Oosten, eindelijk de voordeelen welke de Engelsch-Fransche verklaring ter gunste der onzijdigen aan de Amerikaansche vlag verzekert, een en ander zijn voldoende redenen om nu reeds te mogen gelooven, dat deze nieuwe poging van het Russische gouvernement als de vorige zal schipbreuk lijden.

— De *Times* schrijft het volgende:

„Hoewel wij in geruimen tijd geen bepaald of belangrijk nieuws vernomen hebben van het oorlogstoonceel aan den Donau, is deze onverwachte stilstand zelf een feit van eenig belang. Met groote bevreemding, waarin, naar wij gelooven, alle krijgskundigen in Europa deelen, hebben wij vernomen dat de Russen, na de bezetting van de landstreek Dobrudscha en hare sterkten op den 24sten Maart jl., in nagenoeg vijf weken niets hebben uitgerigt. En toch bestonden er voor hen dringende redenen om zich den tijd ten nutte te maken, dien zij alzoo, althans schijnbaar, hebben laten verloren gaan. Het was zeer goed weder en zelfs een gezond jaargetijde; want de epidemische koorts, die altijd zoo verderfelij gewest zijn voor de Russische troepen in het lage land aan de uitmondingen van den Donau, plegen niet vóór de maand Mei uit te breken. Buitendien was het juist de tijd die nog, gelijk aan de Russen wel bekend was, verlopen moest vóór de aankomst der Engelsche en Fransche hulptroepen; en het was alzoo van onmisken-

baar belang voor de Russen, aan het Turksche leger, zoo mogelijk, een zwaren slag toe te brengen, alvorens het door die hulptroepen versterkt werd.

„Doch de Russische generaals hebben van dien hun gunstigen tusschentijd weinig of geen gebruik gemaakt. De generaal Liders is zelfs Siliestria nog niet genoeg genaderd om die stad van de landzijde te kunnen insluiten; geen geregeld beleg is aldaar beproefd; en de vesting heeft geen ander letsel geleden dan van het vuur der Russische batterijen aan gene zijde van den Donau, welke op die hoogte duizend el breed is, en van eenige stukken geschut die op een eiland in de rivier geplaatst waren.

„De redenen van zulk eene vertraging kunnen wij alleen bij gissing aanwijzen. Het laat zich bezwaarlijk aannemen dat de Russen, na zooveel tijd gehad te hebben om zich tot den oorlog te bereiden, niet in staat zouden zijn eene genoegzame magt te vereenigen om over den Donau te trekken en het centrum van het Turksche defensieplan te bedreigen. En toch is het bezit van Siliestria onmisbaar voor hen, wanneer zij iets tegen Schumla, Varna of den Balkan willen ondernemen. Maar voor eene geregelde belegering van Siliestria moeten de Russen eene sterker krijgsmagt op den rechter oever van den Donau hebben dan thans onder bevel van den generaal Liders staat; en in deze omstandigheden twijfelen wij of de Russen niet buiten staat zijn eenige groote operatie bezijden den Donau te ondernemen.

„Hierbij komen gronden van politieke aard. Zoodanig Rusland den oorlog bezuiden den Donau niet met kracht doorzet, doet het zulks bij de Duitsche hoven gelden als een blijk van gematigdheid; en als zoodanig wordt het wel niet te Weenen maar toch te Berlijn door velen aangemerkt. Maar Rusland weet dat het niet langer op Oostenrijks werkeloosheid kan rekenen, zoodra het den oorlog in het hart van het Turksche rijk brengt. Reeds vereenigen de Russische reserve-troepen zich op de lijn van de Sereth, eene rivier die uit de Bukowina komende, evenwijdig met de grenzen van Zevenbergen loopt; en de betrekking tusschen de beide rijken is thans van zoodanigen aard, dat zij eene geduchte hindernis is voor het voortrukken der Russische troepen. Hieraan vooral schrijven wij de zonderlinge werkeloosheid der Russische troepen toe en de aarzeling hunner bevelhebbers, die hunne strijdkrachten schijnen te vereenigen om op elk der verschillende mogelijkheden voorbereid te zijn, en elk bevel uit St. Petersburg te kunnen uitvoeren. Eenige weinige weken zullen, naar wij hopen, genoeg zijn om de Fransche en Engelsche hulptroepen in eene stelling te brengen, die zelfs het bezet houden der Donau-Vorstendommen voor de Russen moeilijker en onzekerder zal maken; en indien de Russen niet in staat zijn verder voorwaarts te dringen in het land hetwelk zij hebben aangevallen, dan zullen zij waarschijnlijk spoedig in de noodzakelijkheid komen om zich te bepalen tot louter verdedigende maatregelen, waarin ontegenzeggelijk hunne wezenlijke sterkte gelegen is.”

— De ridder Bunsen is naar St. Leonards-on-Sea vertrokken en zal naar men verneemt slechts naar Londen terugkeeren, om aan de koningin zijne terugroeping te overhandigen, waarna hij zich met zijne familie naar den Rijn zal begeven. Deze terugroeping is evenwel nog niet in Engeland aangekomen. Over de ware oorzaak van het ontslag van den heer Bunsen, deelt eene partikuliere correspondentie uit Berlijn van den 12den dezer aan den *Morning Herald*, het volgende mede: In eene zijner telephes aan de Pruisische regering beval de ridder Bunsen zeer dringend de alliantie met de Westersche mogendheden aan, daar Pruisen dan zeker was eenige der naastbij gelezene Russische provincien te erlangen. De koning, woedend over zulk een voorslag, zond den generaal von Groben naar Londen, om te vernemen in hoeverre de Engelsche regering den heer Bunsen gemagtigd had, zulk een voorstel te doen. De generaal ontving de verzekering, dat de Engelsche regering niet alleen minner dat denkbeeld aan den heer Bunsen had medegedeeld, maar zelfs dat zij nooit zoude toestemmen in eene verboddeling van het Russische rijk.

— Het eerste gedeelte van den draad voor den onderzeeschen telegraaf van de Middell. Zee is afgewerkt en ter verzending gereed. Deze draad heeft eene lengte van 110 Engelsche mijlen en eene zwaarte van 16,000 centenars. Hij bestaat uit zes geïsoleerde koperdraden, elk waarvan in een buis van gutta serena besloten is; daarom is gewonden een stevig weefsel van vlas en daarom weder als buitenste bekleeding een spiraalvormig gewonden huls, dat uit 12 sterke ijzerdraden of beter gezegd 12 dunne ijzeren stangen bestaat. Het schroefstoomschip *Persian* is belast met het leggen van den draad, waardoor Londen met Cagliari in gemeenschap zal worden gebragt. Van laatstgenoemde plaats zal de telegraaf voortgezet worden tot Malta, Konstantinopel enz.

## DUITSCHLAND.

WEENEN, 16 Mei. Bij keizerlijk besluit wordt een nieuwe rekrutering van 917,000 man uitgeschreven ter verdediging van de grenzen des rijks. De keizer geeft

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.